

Zuzana Čaputová
prezidentka Slovenskej republiky

KANCELÁRIA PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 25 -05- 2023		
Číslo spisu. PRCD- 195/2023		
Listy: 1 + 1/4 + 1x	Prílohy:	
RZ	zakon	LU

Bratislava 25. mája 2023
Číslo spisu: 2968-2023-KPSR

Vážený pán predseda,

podľa čl. 102 ods. 1 písm. o) Ústavy Slovenskej republiky vraciam Národnej rade Slovenskej republiky zákon z 3. mája 2023 o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vzhľadom na obsah pripomienok k vrátenému zákonu uvedených v rozhodnutí, moja účasť na schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky nie je nevyhnutná. Dovoľujem si Vás, vážený pán predseda, požiadať o doručenie môjho rozhodnutia všetkým poslancom a o prerokovanie vráteného zákona v Národnej rade Slovenskej republiky bez mojej účasti.

Vrátenie zákona vo výboroch Národnej rady Slovenskej republiky odôvodní Metod Špaček, vedúci Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky alebo Tomáš Hubinák, riaditeľ odboru legislatívno-právneho Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky.

S pozdravom

Vážený pán
Boris KOLLÁR
predseda Národnej rady
Slovenskej republiky

Bratislava

Zuzana Čaputová
prezidentka Slovenskej republiky

Číslo spisu: 2968-2023-KPSR

ROZHODNUTIE
prezidentky Slovenskej republiky

o vrátení zákona z 3. mája 2023 o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Predkladá:
Zuzana Čaputová
prezidentka Slovenskej republiky

Bratislava 25. mája 2023

Na rokovanie

Národnej rady Slovenskej republiky

I.

Podľa čl. 102 ods. 1 písm. o) Ústavy Slovenskej republiky vraciam Národnej rade Slovenskej republiky zákon z 3. mája 2023 o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „schválený zákon“).

Navrhujem, aby Národná rada Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) pri opätovnom prerokovaní zákon neprijala ako celok.

II.

Schváleným zákonom sa do právneho poriadku Slovenskej republiky transponuje smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828 z 25. novembra 2020 o žalobách v zastúpení na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zrušení smernice 2009/22/ES (ďalej len „smernica (EÚ) 2020/1828“). Z tohto dôvodu bol navrhnutý a schválený nový zákon o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov (čl. I schváleného zákona) a boli navrhnuté a schválené zmeny vo všeobecnom predpise na ochranu práv spotrebiteľov (zákon č. 350/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov), na základe ktorých sa obmedzilo hromadné zastupovanie spotrebiteľov podľa všeobecného právneho predpisu (čl. IV schváleného zákona). Schválený zákon bol predmetom riadneho legislatívneho procesu, vrátane medzirezortného pripomienkového konania.

V nadväznosti na túto právnu úpravu sa menia a dopĺňajú zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (čl. II schváleného zákona), zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (čl. III schváleného zákona), zákon č. 136/2010 Z. z. o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (čl. V schváleného zákona), zákon č. 161/2011 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri poskytovaní niektorých služieb cestovného ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (čl. VI schváleného zákona) a zákon č. 350/2016 Z. z. o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (čl. VII schváleného zákona).

Podľa čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 7 ods. 2 ústavy právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

Z citovanej ústavnej úpravy vyplýva, že ak slovenský zákon ustanoví niečo iné, ako právne záväzný akt Európskej únie (ktorým je aj smernica), dostáva sa nielen do rozporu s našimi záväzkami voči Európskej únii, ale súčasne aj do priameho rozporu s ústavou.

Zo smernice (EÚ) 2020/1828 jasne vyplýva, že medzi jej ciele patrí „*dosiahnutie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov*“ (recitál 8, recitál 76). Schválená právna úprava však najmä zavedením inštitútu žalobného zámeru (§ 15 v čl. I schváleného zákona) a jeho formuláciou a reálnymi dopadmi prispieva skôr k zníženiu tejto úrovne ochrany zvýšením byrokratického zaťaženia spotrebiteľov ešte pred podaním žaloby na súd, najmä nutnosťou v relatívne krátkom čase sa prihlásiť u notára s povinnosťou úhrady poplatku, o čom sa navyše oficiálne informuje v Obchodnom vestníku, ktorý však prevažná väčšina spotrebiteľov nesleduje, čo zvyšuje predpoklad, že relevantní spotrebiteľia sa o tomto žalobnom zámere ani nedozvedia a teda nebudú môcť svoje nároky uplatniť prostredníctvom kolektívnej ochrany.

Povinnosť spotrebiteľa podať u notára prihlášku k žalobnému zámeru s povinnou úhradou ešte pred podaním žaloby na príslušnom súde je podmienkou nad rámec smernice (EÚ) 2020/1828, ktorá je spôsobilá obmedziť možnosti podávania kolektívnych žalôb v zastúpení na súdy. Touto podmienkou je nutnosť získania minimálne 20 prihlášok v lehote dvoch mesiacov, pričom spotrebiteľia sa o tejto možnosti ani nemusia dozvedieť, resp. ich táto byrokratická povinnosť odradí, čo je v rozpore so smernicou (EÚ) 2020/1828.

Článok 9 ods. 2 smernice (EÚ) 2020/1828 ustanovuje povinnosť členských štátov stanoviť pravidlá „*ako a v ktorom štádiu konania o žalobe v zastúpení o vydanie nápravných opatrení môžu jednotliví spotrebiteľia, ktorých sa uvedená žaloba v zastúpení týka, výslovne alebo konkludentne v primeranej lehote od podania žaloby v zastúpení vyjadriť svoju vôľu byť alebo nebyť zastúpení oprávneným subjektom v uvedenom konaní o žalobe v zastúpení a byť alebo nebyť viazaní výsledkom uvedeného konania o žalobe v zastúpení*“. Z citovanej úpravy jasne vyplýva, že spotrebiteľia svoj záujem o ochranu svojich práv prostredníctvom tzv. žalôb v zastúpení vyjadrujú až po podaní žaloby a nie predtým.

Ustanovenia § 15 v čl. I schváleného zákona sa tak dostávajú do rozporu so smernicou (EÚ) 2020/1828, najmä s ustanoveniami článku 9, keď fakticky kladú prekážky na uplatnenie práva spotrebiteľov na vyjadrenie svojej vôle v primeranej lehote od podania žaloby, nakoľko pri aplikácii podmienok vyplývajúcich z úpravy žalobného zámeru v schválenom zákone výrazne sťažujú, ak nie až zabraňujú podaniu žaloby v zastúpení podľa schváleného zákona na súde.

Navyše, schválený zákon vôbec nereflektuje na zámer smernice (EÚ) 2020/1828, že aj pri žalobách v zastúpení o vydanie nápravných opatrení, konanie o vydanie nápravného opatrenia (druhá hlava v čl. I schváleného zákona), „*by sa mali identifikovať jednotliví spotrebiteľia, alebo by sa v nich mala opísať aspoň skupina spotrebiteľov, ktorí majú v rámci nich nárok na nápravu...*“ (recitál 50), a teda zámer, aby pri podávaní žaloby mohla existovať aj v tej chvíli iba teoretická skupina spotrebiteľov a nie povinnosť konkrétne prihlásených dvadsiatich spotrebiteľov ešte pred samotným podaním žaloby.

Vo vzťahu k čl. IV schváleného zákona poukazujem na ustanovenie recitálu 11 smernice (EÚ) 2020/1828, ktoré obsahuje túto úpravu: „*Touto smernicou by sa nemali nahradiť existujúce vnútroštátne procesné mechanizmy na ochranu kolektívnych alebo individuálnych záujmov spotrebiteľov*“. Vypustením ustanovení o kolektívnej ochrane

záujmov spotrebiteľov zo všeobecného predpisu o ochrane spotrebiteľa sa však práve toto ustanovuje.

Je mi zrejmé, že správna transpozícia smernice (EÚ) 2020/1828 by bola prínosom pre právny poriadok Slovenskej republiky a zabezpečovala by vyššiu úroveň ochrany práv spotrebiteľov a zároveň by poskytovala primerané záruky pre obchodníkov pred zneužívaním sporov (vid' napr. recitál 10), avšak vzhľadom na doposiaľ uvedené výhrady mám dôvodné vážne pochybnosti o tom, či tieto ciele napĺňa znenie schváleného zákona, resp. s tým súvisiace presvedčenie o nesúlade schváleného zákona so smernicou (EÚ) 2020/1828, ako aj s čl. 1 ods. 2 a čl. 7 ods. 2 ústavy.

Nakoľko ide o komplexnú právnu úpravu, nie je z hľadiska rozsahu mojich kompetencií pri vrátení schváleného zákona národnej rade na opätovné prerokovanie možné vykonať relevantné zmeny, ktoré by podľa môjho názoru zabezpečili jeho súladnosť s ústavou a smernicou (EÚ) 2020/1828.

III.

V nadväznosti na pripomienky uvedené v časti II navrhujem, aby národná rada pri opätovnom prerokovaní zákon neprijala ako celok.

Bratislava 25. mája 2023